

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/76/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122011468
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Janík
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3122011468.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Janíka a sudcov JUDr. Michala Eliaša a JUDr. Milana Straku v trestnej veci proti odsúdenému A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. XXX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v NOO a ÚVTOS Trenčín, na neverejnom zasadnutí dňa 22. júna 2023 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/419/2022 zo dňa 03.05.2023 a takto

rozhodol:

- I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu.
- II. Podľa § 415 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona sa návrh odsúdeného na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamieta.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 03.05.2023, sp. zn. 37Pp/419/2022, bolo rozhodnuté nasledovne:

„ I. Podľa § 66 odsek 1 písmeno b), odsek 2 Trestného zákona v spojení s § 415 odsek 1 Trestného poriadku sa odsúdený A. B., nar. XX.XX.XXXX, podmienčne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 22T/85/2019 zo dňa 26.05.2020.

I. Podľa § 68 odsek 1 Trestného zákona určuje odsúdenému skúšobnú dobu 6 (šesť) rokov a súčasne nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným 3 (tri) roky a zároveň odsúdenému ukladá v čase probačného dohľadu nasledujúce obmedzenie a povinnosť:

- podľa § 51 odsek 3 písmeno b) Trestného zákona zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok,

- podľa § 51 odsek 4 písmeno k) Trestného zákona príkaz zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie. “

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu podal v zákonnej lehote prokurátor písomne sťažnosť.

Prokurátor podanú sťažnosť dodatočne písomne odôvodnil. V úvode odôvodnenia poukázal na obsah výrokovvej časti napadnutého uznesenia. Ďalej uviedol nasledovné:

„Bezprostredne po vyhlásení uvedeného uznesenia na verejnom zasadnutí intervenujúci prokurátor podal proti predmetnému uzneseniu sťažnosť. Dôvodom podania sťažnosti je hlavne predpoklad, že u odsúdeného A. B. v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona nie je splnená materiálna podmienka podmienčného prepustenia spočívajúca v zákonnej požiadavke vedenia riadneho života v budúcnosti. Odsúdený A. B. bol doposiaľ jedenásťkrát súdne trestaný, z toho trikrát na nepodmienečný trest odňatia slobody. Trestnej činnosti, za ktorú v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, pri ktorom sa aktuálne rozhoduje o jeho podmienčnom prepustení na slobodu sa dopustil už s vedomím, že v minulosti sa už priamo podroboval výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody, z výkonu ktorého bol aj podmienčne prepustený. Z uvedeného je zrejmé, že ani samotný výkon predchádzajúceho nepodmienečného trestu odňatia slobody či dobrodenie podmienčného prepustenia mu nezabránili opätovne sa dopustiť ďalšej úmyselnej trestnej činnosti. Uvedené dokumentuje, že od páchania trestnej

činnosti A. B. neodradila ani jeho vlastná osobná skúsenosť s uväznením. Odsúdený tak zjavne svojim správaním preukázal, že predchádzajúce tresty vrátane samotného výkonu trestu odňatia slobody nebol dosiahnutý súlad jeho správania s právnym poriadkom Slovenskej republiky, odsúdený nepreukázal, že aj na slobode dokáže viesť riadny život občana, že došlo k jeho náprave, a že sa dokáže zaradiť do spoločnosti. K uvedenému v jeho prípade nedošlo, keď sa dopustil viacerých trestných činov, spomedzi nich tentokrát minimálne jedného dokonca i v závažnejšej podobe ako tomu bolo pôvodne, a to vo forme zločinu, čím z jeho strany nepochybne došlo ku gradácii negatívneho protispoločenského pôsobenia.

Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností som toho názoru, že súd prvej inštancie nedostatočne vyhodnotil u odsúdeného A. B. rizikové faktory, a to najmä v spojení so závermi orgánu Zboru väzenskej a justičnej stráže SR o tom, že u menovaného existuje stredné riziko recidívy trestnej činnosti, a že jeho resocializačná prognóza je menej priaznivá.

Zmysel podmieneného prepustenia nespočíva iba v tom, že odsúdený bude po zákonom predpísanej dobe výkonu trestu automaticky prepustený na slobodu po splnení formálnej podmienky predpísanej zákonom, a to bez prihliadnutia k účelu trestu. Podmienené prepustenie má zmysel a význam len vtedy, ak vzhľadom k účelu trestu, ako i ďalšie okolnosti je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude na slobode viesť riadny život a svojim správaním sa viac nedostane do kolízie so zákonom.

Možno konštatovať, že u odsúdeného A. B. vykonávaný trest neplní len resocializačnú funkciu a funkciu individuálnej a generálnej prevencie, či morálneho odsúdenia, ale aj ochrannú funkciu, kedy sa ďalším výkonom trestu u menovaného odsúdeného zabezpečuje ochrana spoločnosti. Rozhodnutie okresného súdu o jeho podmienenom prepustení z výkonu nepodmieneného trestu odňatia slobody na slobodu za súčasného uloženia skúšobnej doby a probačného dohľadu, preto nemožno vyhodnotiť ako vecne správne. Vychádzajúc z vyššie uvedených dôvodov by v prípade menovaného odsúdeného do popredia mala vystúpiť predovšetkým represívna zložka trestu a zabezpečiť u neho ďalší výkon uloženého trestu odňatia slobody, a ktorý, aby splnil svoj účel, by mal byť v tomto prípade uplatnený v celom rozsahu.

Odsúdený A. B. dôsledne nespĺňa všetky zákonom predpísané podmienky nevyhnutné pre formuláciu rozhodnutia o jeho podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré je potrebné splniť kumulatívne. V súčasnosti sú u neho prítomné významné pochybnosti o vedení riadneho života po jeho podmienenom prepustení a tiež i o neexistencii prijateľného rizika jeho recidívy, ktoré je naopak až príliš veľké, a z toho vyplývajúci záver, že u odsúdeného nemožno dôvodne predpokladať, že na slobode povedie riadny život.

Vzhľadom k vyššie uvedenému skutočnostiam navrhujem aby Krajský súd v Trenčíne podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sťažnosťou napadnuté uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 37 Pp 419/2022 zo dňa 03.05.2023 zrušil a súčasne podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona návrh odsúdeného A. B. o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody ako nedôvodnú zamietol.“

K sťažnosti prokurátora sa do rozhodnutia krajského súdu písomne odsúdený nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Krajský súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe okresného súdu chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie napadnutého uznesenia. V konečnom dôsledku krajský súd konštatuje, že prokurátor v dôvodoch sťažnosti ani nenamietal existenciu takýchto procesných väd v konaní okresného súdu.

V rámci preskúmania správnosti samotných výrokov napadnutého uznesenia, krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo

rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Pokiaľ ide o vecnú stránku posudzovania splnenia zákonných podmienok pre podmieničné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmieničného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmienične prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody. V tejto súvislosti považuje krajský súd tiež za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaní trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že v prejednávanej veci už došlo k meritórnemu rozhodnutiu vo veci uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/419/2022 zo dňa 12.12.2022, ktorým bolo rozhodnuté o podmieničnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Uvedené rozhodnutie bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tos/29/2023 zo dňa 23.02.2023 zrušené a okresnému súdu bolo uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Okresnému súdu bolo vytknuté, že si nezapracoval všetky podklady nevyhnutné k riadnemu objasneniu splnenia zákonných podmienok pre podmieničné prepustenie (spisový materiál, týkajúci sa odsúdenia ako aj spisový materiál týkajúci sa preradenia odsúdeného do ústavu s minimálnym stupňom stráženia), a to, že sa riadne nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými z hľadiska všestranného zhodnotenia osobnosti (vysporiadanie sa s recidívou odsúdeného či posúdenie kritickosti postoja odsúdeného k trestnej činnosti).

Pokiaľ ide o posúdenie otázky, či odsúdený spĺňa zákonné podmienky pre podmieničné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd dospel k záveru, že odsúdený vykonal zákonom požadovanú pomernú časť súhrnného trestu odňatia slobody a počas doterajšieho výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a po vyhodnotení okresným súdom uvedených skutočností v napadnutom uznesení je tak daná dostatočná záruka, že na slobode bude viesť riadny život.

Okresný súd odôvodnil svoj právny záver o preukázaní polepšenia odsúdeného len tým, že odsúdený preukázal schopnosť viesť „riadny život v podmienkach výkonu trestu“. Krajský súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že k vyvodu odôvodneného záveru o preukázaní polepšenia v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák. nestačí len samotné preukázanie dodržiavania ústavného poriadku odsúdeným v podmienkach výkonu trestu, teda preukázanie „schopnosti viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu“ bez toho, aby takéto správanie sa odsúdeného a plnenie povinností svedčilo o tom, že počas výkonu trestu došlo u odsúdeného k eliminácii tých osobnostných čŕt, ktoré viedli k odbrzdzeniu zábran u odsúdeného porušovať záujmy, chránené Trestným zákonom.

S poukazom na uvedené krajský súd dospel k záveru, podľa ktorého záver okresného súdu o preukázaní polepšenia u odsúdeného, odôvodnený len tým, že odsúdený preukázal schopnosť viesť „riadny život v podmienkach výkonu trestu“, nie je založený na všestrannom zhodnotení osobnosti odsúdeného a zmien jeho osobnosti, ku ktorým malo dôjsť pôsobením doterajšieho výkonu trestu.

V súvislosti so záverom okresného súdu o preukázaní polepšenia okresný súd nedostatočne vyhodnotil, že odsúdený je vo výkone trestu už po druhýkrát, pričom bol doposiaľ 11-krát súdne trestaný, a už raz aj podmienične prepustený z výkonu trestu, no a aj napriek tomu sa opätovne dopúšťal úmyselnej trestnej činnosti. Podľa názoru krajského súdu uvedené skutočnosti svedčia o tom, že odsúdený si nevzal ponaučenie z predchádzajúceho výkonu trestu a nemožno preto dospieť k záveru, že u odsúdeného

došlo k naplneniu výchovného účelu trestu odňatia slobody. Práveže podľa krajského súdu možno aj s poukazom na obsah hodnotenia ústavu na výkon trestu o jeho správaní počas výkonu trestu dospieť k jedinému možnému záveru, že odsúdený sa dokáže len prispôbiť podmienkam výkonu trestu bez toho, aby prišlo k jeho skutočnej náprave. Predovšetkým táto náprava je u odsúdeného podstatne sťažaná z hľadiska vyhodnotenia osoby odsúdeného a charakteru opakovanej závažnej trestnej činnosti, pretože spáchaním drogovej a majetkovej trestnej činnosti (predaj drog či krádeže) výhradne za účelom zabezpečenia si príjmu, odsúdený len potvrdil svoje sklony k jej páchaniu. Napokon aj odsúdeným prezentovaná sebakritika či sebareflexia, hoci spočiatku postoj odsúdeného bol k spáchanej trestnej činnosti len čiastočne kritický so snahou o jej bagatelizáciu či zastieranie inými okolnosťami, sa takéto správanie podľa názoru krajského súdu zdá byť len ako formálne, pretože náprava u odsúdeného ako recidivistu je práve v tomto smere omnoho ťažšia. Z uvedených dôvodov záver okresného súdu o polepšení odsúdeného podľa krajského súdu tak nemá oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Okrem toho okresný súd v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysvetlil, na základe akých konkrétnych skutočností dospel k záveru, že malo dôjsť eliminácií negatívnych osobnostných vlastností odsúdeného, ktoré ho viedli k recidíve úmyselnej trestnej činnosti.

Preto záver okresného súdu o polepšení odsúdeného nemá oporu v dôkazoch tvoriacich obsah spisového materiálu, resp. je s nimi v rozpore. Podľa názoru krajského súdu okresný súd v tejto súvislosti nekriticky prihliadal len na okolnosti v prospech odsúdeného, keď súčasne nedôvodne bagatelizoval zistené skutočnosti v jeho neprospech.

Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná a zakladá zákonný dôvod na zrušenie napadnutého uznesenia podľa § 194 ods. 1 Tr. poriadku.

Krajský súd následne skúmal, či v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. môže sám vo veci rozhodnúť. Na základe preskúmania veci dospel k záveru, že zistenia vyplývajúce z dokazovania vykonaného okresným súdom dávajú skutkový podklad na posúdenie otázok, rozhodných pre správne a zákonné rozhodnutie o návrhu odsúdeného.

Hoci správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v poslednej dobe nevykazuje nedostatky, nemožno opomenúť skutočnosť, že napriek skúsenosti s predchádzajúcim výkonom trestu odňatia slobody a následne aj s ďalšími trestnými odsúdeniami ako aj podmiennečným prepustením, odsúdený opätovne porušil záujmy chránené Trestným zákonom. Je preto zrejmé, že výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody z minulosti nemal na odsúdeného výchovný vplyv a neprimäl ho k vedeniu riadneho života, krajský súd dospel k odôvodnenému záveru, že od odsúdeného, ktorý vo výkone trestu nepreukázal polepšenie, nemožno očakávať vedenie riadneho života po prípadnom podmiennečnom prepustení.

Keďže s poukazom na vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru, že u odsúdeného nie sú splnené materiálne podmienky v zmysle § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.